

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/20/2021
Identifikačné číslo spisu: 5396898933
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5396898933.9

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: Profit real Žilina s.r.o., so sídlom v Žiline, Tajovského 5, IČO: 43 846 700, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Ing. Martin Chlapík s.r.o., so sídlom Žilina, Sládkovičova 13, IČO: 47 253 339, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Račianska 71, Bratislava, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 10C/558/1996, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 24. septembra 2019 č. k. 5Co/49/2019-710, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobou z 2. novembra 1996, doručenu Okresnému súdu Čadca 11. novembra 1996, sa žalobkyňa (pôvodne obchodná spoločnosť TÓTH s. r. o., so sídlom v Makove, Horský hotel Pančava a následne RF spol. s r. o.) domáhala proti žalovanej náhrady škody v o výške 3.700.000,- Sk (122.817,49 eur) spôsobenej nesprávnym úradným postupom bývalého Štátneho notárstva Veľký Krtíš a spočívajúcim v nesplnení zákonom stanovenej povinnosti najneskôr v lehote 60 dní predložiť zmluvu o zriadení záložného práva spolu s potvrdením o jej registrácii miestne príslušnému orgánu geodézie na vyznačenie v evidencii nehnuteľností.

2. Okresný súd Čadca rozsudkom z 26. júna 1997 č. k. 10 C 558/96-70 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 3.892.000,- Sk (129.190,73 eur) so 17,6 % úrokom z omeškania od 1. apríla 1994 do zaplatenia ako aj trovy konania v sume 29.350,- Sk (974,24 eur), všetko do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Uviedol, že žalobkyňa ako kupujúca nadobudla na základe kúpnej zmluvy uzavretej s A. S. ako predávajúcim dňa 1. marca XXXX vlastnícke právo k nehnuteľnosti - obchodnému domu Z. E. č. XXX s pozemkom - parcelou č. XXX/X v katastrálnom území Z. E., vedenej na LV č. XX (resp. č. XXX), pričom podľa výpisu z listu vlastníctva boli tieto nehnuteľnosti

bez tiarch (ktorá skutočnosť bola výslovne uvedená aj v kúpnej zmluve). Predávajúcemu zaplatil kúpnu cenu v sume 3.700.000,- Sk (122.817,49 eur). Následne až 5. októbra 1994 žalobkyňa zistila, že na odkúpené nehnuteľnosti bolo zriadené záložné právo na základe zmluvy registrovanej bývalým Štátnym notárstvom Veľký Krtíš dňa 19. februára 1992 pod č. R III XX/XX. Štátne notárstvo si nespĺnilo zákonom určenú povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 151b ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 1. januára 1993, lebo najneskôr v lehote 60 dní nepredložilo (ním registrovanú) zmluvu miestne príslušnému orgánu geodézie na zápis vzniku záložného práva. V dôsledku takéhoto nesprávneho úradného postupu štátneho notárstva (spočívajúceho v jeho nečinnosti) žalobkyni vznikla škoda spočívajúca v zaplatenej kúpnej cene a zaplatenej dani z prevodu nehnuteľností v sume 192.000,- Sk - 6.373,23 eur (o ktorú sumu v priebehu konania rozšíril svoj návrh), teda celkove vo výške 3.892.000,- Sk (129.190,73 eur). Zodpovednosť štátu za takto vzniknutú škodu vyplýva z ustanovenia § 18 ods. 1, 2 v spojení s ustanovením § 1 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“). O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

3. Krajský súd v Žiline na odvolanie žalovanej rozsudkom z 18. decembra 1997 sp. zn. 5Co/1782/97 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 OSP) a žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy odvolacieho konania v sume 11.740,- Sk (389,70 eur) do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd zhodne s názorom prvoinštančného súdu dospel k záveru, že žalobkyni vznikla škoda v uplatňovanej výške a nejde o škodu fiktívnu, pretože zaplatila uvedené finančné prostriedky z a nehnuteľností, s ktorými nemôže z dôvodu viaznuceho záložného práva disponovať. Keďže s a jej inými právnymi prostriedkami zjednať nápravu nepodarilo (protestom prokurátora), zvolila postup podľa zákona č. 58/1969 Zb. Žalobkyňa by v prípade vedomosti o záložnej zmluve, predmetnú kúpnu zmluvu neuzavrela, pretože je logické, že by nemala záujem odkúpiť nehnuteľnosti, na ktorých viazne záložné právo v prospech záložného veriteľa v sume, ktorá prevyšuje kúpnu cenu týchto nehnuteľností. Tvrdenia žalovanej, že škoda žalobkyni nevznikla, považoval za neopodstatnené, pretože pod skutočnou škodou treba rozumieť aj márne vynaložené náklady na nehnuteľnosti, ku ktorým nemožno uplatňovať vlastnícke právo. Stotožnil sa aj s ďalšími dôvodmi a skutočnosťami, ktoré v odôvodnení svojho rozsudku uviedol súd prvej inštancie a na ktoré v podrobnostiach poukázal. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

4. Žalovaná návrhom z 5. októbra 1998, doručeným Okresnému súdu Čadca 9. októbra 1998 navrhla obnovu uvedeného konania, ktoré bolo vedené na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 10C/558/96 a bolo právoplatne skončené (v spojení s rozsudkom krajského súdu) dňom 30. júla 1998. Dôvodom na obnovu konania bola nová skutočnosť, o existencii ktorej v priebehu pôvodného konania nevedela, a bez svojej viny ju nemohla použiť v pôvodnom konaní, pričom jej mohla privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci (§ 228 ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku). Touto novou skutočnosťou bolo súdne konanie vedené na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 3Cb/52/94, v ktorom sa Slovenská štátna sporiteľňa, mestská pobočka Veľký Krtíš domáhala určenia neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy. V priebehu konania o obnovu konania pribudla ďalšia relevantná skutočnosť spočívajúca v rozhodnutí Okresného súdu Veľký Krtíš z 19. decembra 2003 č. k. 3C/176/00-303 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. júna 2004 sp. zn. 16Co/131/04, ktorým bolo určené, že kúpna zmluva o prevode nehnuteľností zapísaných v katastri nehnuteľností pre katastrálne územie Z. E. na LV č. XX . ako dom súpisné číslo XXX na parcele č. XXX/X a na LV č. XXX ako parcela č. XXX/X - zastavaná plocha vo výmere 789 m², parcela č. XXX/X - zastavaná plocha vo výmere 250 m² uzavretá dňa 1. marca 1994 medzi predávajúcim A. S. a kupujúcim spoločnosťou TÓTH spol. s r. o., so sídlom Horský hotel Pančava, Makov, je neplatná. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňom 11. augusta 2004.

5. Okresný súd Čadca uznesením z 5. októbra 2004 č. k. 6C/794/98-250 povolil obnovu konania vedeného na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 10C/558/96.

6. Krajský súd v Žiline uznesením z 29. apríla 2005 sp. zn. 6Co/155/05 uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne (§ 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) potvrdil.

7. Po povolení obnovy konania Okresný súd Čadca rozsudkom z 3. mája 2006 č. k. 10C/558/96-111 návrh žalobkyne (Spoločnosti RF, s. r. o.) voči žalovanej na zaplatenie 3.892.000,- Sk (129.190,73 eur) so 17,6 % úrokmi z omeškania od 1. apríla 1994 do zaplatenia zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Po oboznámení sa so spisom Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici sp. zn. VP 195/20/1994, spismi Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 3Cb/52/1994 a sp. zn. 3C/534/94 a ďalšími (uvedenými) listinnými dôkazmi dospel k záveru, že žalobkyňa nepreukázala zákonný dôvod, na základe ktorého si uplatňuje náhradu škody, lebo jej žiadna škoda ani nevznikla. Žalobkyňa nepreukázala právny nárok na náhradu škody titulom nesprávneho úradného postupu v zmysle § 18 ods. 1, 2 zákona č. 58/1969 Zb. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

8. Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobkyne uznesením z 30. januára 2007 sp. zn. 5Co/370/2006 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zdôraznil, že zmena právneho hodnotenia vecí právoplatne rozsúdenej po povolení obnovy konania bez zmeny skutkového stavu je neprípustná, pretože by bola nezákonnou a protiústavnou revíziou právoplatných súdnych rozhodnutí. Výtkol súdu prvej inštancie, že sa vôbec nezaoberal otázkou, že podľa § 228 ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku zákonom požadované skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré žalobkyňa (obnovy konania) bez svojej viny nemohla použiť v pôvodnom konaní a môžu privodiť pre ňu priaznivejšie rozhodnutie vo veci, musia existovať už v čase podania návrhu na obnovu konania. Teda v lehote troch mesiacov od toho času, keď ten, kto obnovu konania navrhuje, sa dozvedel o dôvode obnovy alebo od toho času, keď ho mohol uplatniť. V uvedenom prípade nejde o výnimky, v ktorých by bolo možné podať návrh na obnovu konania aj po uplynutí trojročnej lehoty a navrátenie lehoty nie je možné (§ 230 ods. 2, 3 Občianskeho súdneho poriadku).

9. Okresný súd Čadca (v poradí druhým) rozsudkom zo 14. mája 2008 č. k. 10C/558/1996-276 žalobu žalobkyne zamietol a žiadnej zo strán nepriznal náhradu trov konania. Podľa názoru súdu, žalobkyňa v priebehu tak pôvodného konania ako aj konania po povolení obnovy jednoznačne nepreukázala vznik škody a vôbec nie jej výšku uplatnenú v žalobe. Predmetné nehnuteľnosti, ktoré nadobudla (pôvodná) žalobkyňa kúpnu zmluvou a za ktoré zaplatila kúpnu cenu a daň z prevodu nehnuteľností, boli predané na dražbe až v priebehu konania a výtťažok z nej nadobudol iný subjekt. Podľa názoru súdu až najskôr týmto okamihom (prevodom vlastníckeho práva na tretiu osobu dražbou) možno jednoznačne konštatovať, že došlo k vzniku škody. Z hľadiska požiadavky na náhradu skutočnej škody (§ 20 zákona č. 58/1969 Zb.) je vymedzenie výšky škody žalobkyňou (súčet kúpnej ceny a dane z prevodu) nedostatočné. Okrem uvedených sporných skutočností týkajúcich sa otázky vzniku a rozsahu skutočnej škody, nemal súd preukázanú ani príčinnú súvislosť medzi protiprávnym zavineným konaním a vznikom škody. So zreteľom na zistené skutočnosti, ktoré vyšli najavo v konaní o povolení obnovy hodnotením výsledkov vykonaného dokazovania (§ 132 OSP) dospel súd k záveru, že (pôvodná) žalobkyňa ako kupujúci prostredníctvom fyzickej osoby svojho vtedajšieho konateľa (Ing. U. R.) zjavne disponoval vedomosťou o existencii záložného práva k prevádzaným nehnuteľnostiam. Rovnako štát nemá ani žiadnu zodpovednosť za neplatnosť kúpnej zmluvy, nielen z dôvodu nespôsobilosti predávajúceho, ale aj z dôvodu rozporu s dobrými mravmi a obchádzania zákona. Pretože súd konajúci po povolení obnovy pôvodné (právoplatné) rozhodnutie vo veci samej týmto rozsudkom zmenil, nahradí tento rozsudok, po nadobudnutí právoplatnosti, pôvodné rozhodnutie. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

10. Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobkyne uznesením z 25. augusta 2009 sp. zn. 5Co/289/2008 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a zamietol návrh na zmenu rozsudku Okresného súdu Čadca z 26. júna 1997 č. k. 10C/558/96-70 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 18. decembra 1997 sp. zn. 5Co/1782/97 po povolení obnovy konania. Žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobkyňi trovy prvoinštančného a odvolacieho konania od podania návrhu na obnovu konania do právoplatného skončenia veci v sume 9.878,01 eur (297.585,- Sk) do 3 dní na účet právneho zástupcu JUDr. Rastislava Skybu. Odvolací súd konštatoval, že ani v konaní po povolení obnovy, nebolo žiadnym hodnoverným dôkazom spochybnené, že žalobkyňa ako kupujúci zaplatila predávajúcemu kúpnu cenu v

uvedenej výške ako aj daň z prevodu nehnuteľností, čím jej vznikla škoda. Rovnako bolo v konaní preukázané, že bývalé štátne notárstvo si nespĺnilo zákonom ustanovenú povinnosť najneskôr v lehote 60 dní predložiť zmluvu spolu s potvrdením o jej registrácii vtedajšiemu miestne príslušnému orgánu geodézie na vyznačenie vzniku záložného práva v evidencii nehnuteľností. Pokiaľ ide o otázku zavinenia, ide o zákonom stanovenú objektívnu zodpovednosť štátu za takto spôsobenú škodu a jeho zavinenie sa v zákone č. 58/1969 Zb. (§ 18 ods. 1) priamo predpokladá. Súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu prehliadol objektívnu povahu podmienky náhrady škody, ktorou je príčinná súvislosť medzi protiprávnym zavineným konaním a vznikom škody. Štát sa totiž nemôže zbaviť svojej povinnosti informovať pravdivo občanov o právnych vzťahoch k nehnuteľnostiam prostredníctvom katastra nehnuteľností tým, že by im uložil povinnosť overovať si správnosť údajov niekde inde. Rozhodujúce je podľa odvolacieho súdu to, že došlo ku škode, nie ako k nej došlo a či na základe zavinenia a kým. Pôvodný rozsudok (pred povolením obnovy konania) v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom odvolacieho súdu vzhľadom na zamietnutie návrhu na ich zmenu, zostávajú právoplatné a vykonateľné, vrátane výrokov o náhrade trov konania. O trovách konania (po povolení obnovy) rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 149 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 20. marca 2012 sp. zn. 7MCdo/3/2010 uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu porušenia práva účastníkov na spravodlivé súdne konanie, čím im odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku). Odvolací súd tým, že riadne neodôvodnil svoje rozhodnutie v súlade s § 157 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, z ktorého dôvodu je nepreskúmateľné, porušil právo účastníkov na spravodlivé súdne konanie, čím im odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku). V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7MCdo/3/2010 a aj nález ÚS SR III. ÚS 198/2011 z 29. júla 2011, v zmysle ktorého nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia treba považovať za vadu, ktorá zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie, keďže to vyžadovala ochrana práv a ním chránených záujmov účastníkov konania a túto nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 2 v spojení s § 243i ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

12. Krajský súd v Žiline (v poradí druhým) uznesením zo 4. januára 2013 sp. zn. 5Co/203/2012 rozsudok Okresného súdu Čadca zo 14. mája 2008 č. k. 10C/558/1996-276 zrušil a zamietol návrh na zmenu rozsudku Okresného súdu Čadca z 26. júna 1997 č. k. 10C/558/96 - 70, v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 18. decembra 1997 sp. zn. 5Co/1782/97 po povolení obnovy konania. Žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania od podania návrhu na obnovu konania do právoplatného skončenia veci v sume 9.878,01 eur (297.585,- Sk) do 3 dní na účet právneho zástupcu žalobkyne JUDr. Rastislava Skybu. V odôvodnení poukázal na priebeh a výsledky doterajšieho konania opisom odôvodnení súdnych rozhodnutí vrátane Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na dôvody povolenia obnovy konania, pričom konštatoval, že obsah pripojených spisov neobsahuje skutočností, rozhodnutia alebo dôkazy uvedené v § 228 ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku a ani po oboznámení sa s dôkazmi nachádzajúcimi sa v uvedených spisoch a v rozhodnutiach nemožno dôkazy vykonané v pôvodnom konaní vyhodnotiť inak, ako boli hodnotené v pôvodnom rozhodnutí - rozsudku Okresného súdu Čadca z 26. júna 1997 č. k. 10C/558/96 - 70 v spojitosti s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 18. decembra 1997 sp. zn. 5Co/1782/97. Konštatoval, že ani v konaní po povolení obnovy konania, žiadnym hodnoverným dôkazom nebolo spochybnené, že žalobkyňa predávajúcemu kúpnu cenu v uvedenej výške zaplatila a zaplatila aj daň z prevodu nehnuteľností a teda nemôže byť pochyb o tom, že jej vznikla škoda. Rovnako bolo v konaní preukázané, že bývalé štátne notárstvo vo Veľkom Kríši nespĺnilo zákonom mu uloženú povinnosť najneskôr v lehote 60 dní predložiť zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam (č. R III 29/92) spolu s potvrdením o jej registrácii vtedajšiemu miestne príslušnému orgánu geodézie na vyznačenie vzniku záložného práva (§ 151b ods. 6 Občianskeho zákonníka v spojitosti s § 4 ods. 4 zákona č. 22/1964 Zb. účinného v rozhodnom období) a teda došlo k nesprávnemu úradnému postupu podľa § 18 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. Tým bola

preukázaná aj príčinná súvislosť medzi protiprávnym (protizákonným) konaním (štátneho notárstva) a vznikom škody tak, ako ju vymedzuje právna teória a prax. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 149 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky na dovolanie žalovanej, uznesením z 30. septembra 2014 sp. zn. 7Cdo/189/2013 uznesenie krajského súdu zrušil. V odôvodnení ktorého okrem iného uviedol, že: „pokiaľ v postupnom slede skutkových okolností žalobkyni aj (prípadne) škoda vznikla, tak jej príčinu vyvolali iné dôsledky, ako nesplnenie si povinnosti bývalým štátnym notárstvom, lebo, ako zo zisteného skutkového stavu vyplýva, samotná kúpna zmluva bola neplatným právnym úkonom a záložné právo (zriadené za účelom návratnosti úveru poskytnutého predávajúcemu, ktorú skutočnosť výslovne v zmluve poprel) realizované (v uvedenom čase) nebolo. Preto nemožno ani dospieť k záveru, že škoda (ak vôbec vznikla a v akej výške) bola v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom štátneho notárstva. Teda tento postup nebol priamym následkom príčiny vzniku škody, ktorá mohla síce žalobkyni vzniknúť, ale len v súvislosti s inými skutočnosťami, ako bol nesprávny úradný postup bývalého štátneho notárstva. Ak totiž aj bývalé štátne notárstvo nesprávne postupovalo, nemôže len skutočnosť, že si nesplnilo zákonom mu uloženú povinnosť (bez ďalšieho) zodpovedať za všetko, čo nastalo v následnom slede udalostí po uzavretí samotnej kúpnej zmluvy z 1. marca 1994, ako zo zisteného skutkového stavu vyplýva. Nesprávny postup bývalého štátneho notárstva by mohol mať za následok vznik zodpovednosti podľa zákona č. 58/1969 Zb. len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku, ktoré bolo priamo a nesprostredkovane spôsobené týmto postupom. Toto v konaní preukázané nebolo. Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalobkyňa v konaní nepreukázala, že a k jej v konečnom dôsledku vznikla škoda, táto by bola v priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom štátneho notárstva. Keďže podmienky vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom sú stanovené kumulatívne a v prípade nesplnenia čo i len jednej z nich nie je daná táto zodpovednosť, dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je opodstatnené, lebo smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktoré spočíva na nesprávnom právnom závere, že v danej veci sú splnené (všetky) podmienky pre zodpovednosť odporkyne za škodu podľa zákona č. 58/1969 Zb.“

14. Krajský súd v Žiline uznesením z 29. februára 2016 sp. zn. 5Co/876/2014 rozsudok Okresného súdu Čadca zo 14. mája 2008 č. k. 10C/558/1996 - 276 zrušil a zamietol návrh na zmenu rozsudku Okresného súdu Čadca z 26. júna 1997 č. k. 10C/558/96 - 70 v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 18. decembra 1997 sp. zn. 5Co/1782/97 po povolení obnovy konania. Žalovanej uložil povinnosť nahradiť trovy prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v uvedenej sume na účet uvedených advokátov. Odvolací súd, uvedomujúc si právny názor dovolacieho súdu vyslovený v poslednom zrušujúcom rozhodnutí sa stotožnil s novou a podľa neho zásadnou právnou argumentáciou vznesenou žalobkyňou (vo vzťahu k možnosti podania mimoriadneho dovolania a rozhodnutia o ňom dovolacím súdom, tiež vo vzťahu k prípadnému nedostatku riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia ako dôvodu zakladajúceho vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku), ktorá je právne podložená zásadnými rozhodnutiami ESĽP, ako aj ÚS SR, ktorých obsah uviedol. Je zrejmé, že najvyššie súdne authority v štáte (Najvyšší súd SR a Ústavný súd SR) v súčasnosti už odmietajú procesnú prípustnosť mimoriadneho dovolania v obdobných veciach, v akých vyslovil takýto právny názor aj ESĽP. Odvolací súd vzal preto tieto stanoviská a rozhodnutia pri súčasnom rozhodovaní do úvahy, riadil sa nimi, a preto rozhodol rovnako, ako rozhodnutím, ktoré bolo zrušené dovolacím súdom po podaní mimoriadneho dovolania GP, teda uznesením z 25. augusta 2009 sp. zn. 5Co/289/2008. Vzhľadom na uvedené odvolací súd zotrval aj na odôvodnení tohto pôvodného svojho rozhodnutia pred podaním mimoriadneho dovolania, obsah ktorého uviedol v napadnutom rozhodnutí. Pokiaľ ide o protiargumentáciu žalovanej uviedol, že táto nevyvracia relevantným spôsobom argumentáciu žalobkyne, v ktorej namieta porušenie práva na spravodlivý proces akceptovaním procesnej prípustnosti mimoriadneho dovolania podaného GP proti právoplatnému rozhodnutiu všeobecných súdov, v dôsledku ktorého bolo zvrátené pôvodné rozhodnutie v prospech žalobkyne. Poukázal na spoločné stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 20.10.2015 a zjednocujúce stanovisko ústavného súdu z 18. marca 2015. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 149 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 10. decembra 2016 sp. zn. 8Cdo/218/2016 uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v odôvodnení ktorého okrem iného uviedol, že: pokiaľ odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie stotožnením sa s novou právnou a zásadnou právnou argumentáciou, ktorú predniesla žalobkyňa v uvedenom vyjadrení a ktorá je podložená zásadnými rozhodnutiami ESLP, ako aj Ústavného súdu, ktorých obsah uviedol v odôvodnení svojho uznesenia, tak treba prisvedčiť tvrdeniu žalovanej, že takýto postup nemožno považovať za správny. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu založené na skúmaní prípustnosti mimoriadneho dovolania GP (vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu sp. zn. 7MCdo/3/2010) a prípustnosti dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku treba považovať za neprijateľné, lebo ho vyhodnocoval funkčne nepríslušný súd v konaní, v ktorom rozhodoval o odvolaní žalovanej proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Navyše odvolací súd hodnotil prípustnosť podania mimoriadneho dovolania GP spätne a to podľa zjednocujúceho stanoviska kolégií najvyššieho súdu č. 94/2015 z 20.10.2015. V čase podania mimoriadneho dovolania GP v danej veci pritom existovala konštantná judikatúra súdov a bolo aktuálne a platné zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu SR publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. 36/2008. Podľa neho podanie mimoriadneho dovolania GP nebolo podmienené využitím riadneho (prípadne mimoriadneho) opravného prostriedku, ako správne konštatovala žalovaná v dovolaní. Týmto postupom, keď nerešpektovanie právneho názoru dovolacieho súdu, vysloveného v zrušujúcom uznesení, odôvodnil stotožnením sa s uvedenou argumentáciou žalobkyne, porušil odvolací súd právo žalovanej na spravodlivý súdny proces, čím je daný dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku. Ďalej dovolací súd uviedol, že pre záver, či v danom prípade ne/boli splnené (kumulatívne stanovené) predpoklady zodpovednosti žalovanej za uplatňovanú škodu, t. j. že žalobkyni preukázateľne vznikla škoda a prípadne v akom rozsahu a že nesprávny úradný postup bývalého štátneho notárstva, spočívajúci v nesplnení uvedenej zákonom stanovenej povinnosti, bol jedinou a bezprostrednou príčinou takejto škody bolo však treba riadne vyhodnotiť všetky v konaní zistené okolnosti (dôkazy), jednotlivito ako aj v ich vzájomnej súvislosti a to tak predchádzajúce uzavretiu kúpnej zmluvy z 1.3.1994 ako aj po jej uzavretí a to počas celého konania tak pôvodného ako aj obnoveného. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že okrem predmetnej kúpnej zmluvy bola v rámci trestného konania (vedeného proti A. S.) predložená aj kúpna zmluva spísaná 21.9.1993, ktorá mala byť uzavretá medzi A. S. a A. S. ako predávajúcimi a spoločnosťou VATH, spol. s r. o. ako kupujúcim (v zastúpení Ing. U. R.), predmetom ktorej mali byť špecifikované nehnuteľnosti (čl. I.) a ktorej obsahom je aj čl. VII., v ktorom predávajúci vyhlasuje a kupujúci berie na vedomie, že na nehnuteľnostiach viazne zástavné právo Slovenskej sporiteľne a. s. vo Veľkom Krtíši, ktoré je viazané na predávajúceho. Obsah tejto kúpnej zmluvy vo všetkých jej článkoch bolo treba riadne vyhodnotiť vo vzťahu k žalobkyňou tvrdenej nevedomosti o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom kúpnej zmluvy z 1.3.1994 a to aj v spojení so svedeckými výpoveďami v rámci trestného konania vedeného proti A. S. (JUDr. S. K., JUDr. Q. K., PhDr. Z. T., P. C., P. E.) vrátane samotného A. S., ktorý sa vyjadroval aj k okolnostiam vyplatenia kúpnej ceny a následne k jej odcudzeniu. Z vykonaného dokazovania, ako konštatoval dovolací súd v zrušujúcom uznesení, tiež vyplýva, že žaloba Slovenskej štátnej sporiteľne, mestská pobočka Veľký Krtíš - žalobkyne o odporovateľnosti právneho úkonu podľa § 42a Občianskeho zákonníka bola v konaní vedenom na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 3Cb/52/94 zamietnutá z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie (žalobkyňou označeného žalovaného). Žalobe tejto žalobkyne (proti žalovanému A. S.) na zaplatenie istiny titulom úveru bolo vyhovené (voči žalovanej A. S. bola žaloba zamietnutá) v konaní vedenom na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 3C/534/94. V konaní vedenom na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 3C/176/00 bolo rozsudkom z 19. decembra 2003, právoplatným 11. augusta 2004, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. júna 2004 sp. zn. 16Co/131/04 určené, že kúpna zmluva z 1. marca 1994 je neplatná z dôvodu, že predávajúci (A. S.) ju uzavrel v stave duševnej poruchy (rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš z 12. septembra 1997 sp. zn. 7Nc/526/97 bol úplne zbavený spôsobilosti na právne úkony a uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš zo 4. mája 1998 sp. zn. P 6/98 mu bol ustanovený opatrovník). Trestné stíhanie vedené proti predávajúcemu A. S. (pre podvod pri uzavretí kúpnej zmluvy) bolo preto uznesením vyšetrovateľa z 22. februára 1995 zastavené. Ako vlastníka nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom kúpnej zmluvy z 1. marca 1994, je v katastri nehnuteľností pre katastrálne územie Modrý Kameň zapísaná spoločnosť COMERCOMP, s. r. o. a to titulom osvedčenia o priebehu dražby pod č. N 505/2006, Nz 30160/2006, ktorú na návrh navrhovateľa Genaro

Investments Limited vykonala Dražobná spoločnosť a. s., oprávnená k výkonu dobrovoľných dražieb podľa zákona č. 527/2002 Z. z. 2. augusta 2006. Teda vydražiteľom predmetu dražby sa stala uvedená spoločnosť (za cenu 33.193,92 eur) a medzi ťarchami viaznucami na nehnuteľnostiach je uvedené aj záložné právo. Oznámenie o dražbe nehnuteľností bolo zaslané aj pôvodnému vlastníkovi a oznámenie o výsledku dražby bolo zverejnené v Notárskom centrálnom registri dražieb 4. augusta 2006 pod č. 1382/2006 a notárska zápisnica o priebehu dražby (po doplatení ceny dosiahnutej vydražením) bola 18. septembra 2006 zaslaná žalobkyni, ktorá žiadne nároky z dražby neuplatnila. Všetky uvedené skutkové okolnosti danej veci sú podľa názoru dovolacieho súdu podstatné pre posúdenie vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu uplatňovanú žalobkyňou. Pokiaľ v postupnom slede skutkových okolností by bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že žalobkyni vznikla škoda (a v akej výške), tak následne treba posúdiť, či jej príčinu nemohli vyvolať iné dôsledky, ako nesplnenie si povinnosti bývalým štátnym notárstvom, keď treba uviesť, že samotná kúpna zmluva bola neplatným právny úkonom a záložné právo (zriadené za účelom návratnosti úveru poskytnutého predávajúcemu, ktorú skutočnosť výslovne v zmluve poprel) realizované (v uvedenom čase) nebolo.

16. Krajský súd v Žiline rozsudkom z 24. septembra 2019 sp. zn. 5Co/49/2019 rozsudok Okresného súdu Čadca zo 14. mája 2008 č. k. 10C/558/1996 - 276 potvrdil a žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, odvolacieho, ako aj dovolacieho konania v plnom rozsahu, s tým, že o výške náhrady trov rozhodne samostatným uznesením súd prvej inštancie, ktoré po právoplatnosti rozhodnutia vydá súdny úradník. Po zvážení všetkých skutočností spolu so skutočnosťami, ktoré vyšli najavo v konaní o povolení obnovy a po zhodnotení výsledkov dokazovania odvolací súd dospel k záveru, že (pôvodná) žalobkyňa ako kupujúca prostredníctvom fyzickej osoby svojho vtedajšieho konateľa (Ing. U. R.) zjavne disponoval vedomosťou o existencii záložného práva k prevádzaným nehnuteľnostiam. O tom svedčí výslovné znenie kúpnej zmluvy z 21. septembra 1993 (ktorej predmetom bola rekreačná chata) uzavretej medzi A. S. a A. S. ako predávajúcimi a spoločnosťou VATH spol. s r.o. ako kupujúcim, zastúpenej tým istým konateľom, ktorý podpísal aj predmetnú kúpnu zmluvu. Pokiaľ potom žalobkyňa pri vedomosti o záložnom práve nevzala zreteľ na zmeny právnej úpravy a prehliadla, že v čase rozhodnom pre vznik záložného práva sa nevyžadoval vklad do katastra nehnuteľností a že v tomto smere zápis do katastra nehnuteľností mal len deklaratórny charakter, ide o autonómne konanie a rozhodnutie kupujúceho, na ktoré dôsledky potom objektívne opomenutie štátneho notárstva nemohlo mať žiaden vplyv. Ak by aj konateľ (pôvodnej) žalobkyne, napriek skutočnostiam uvedeným v predchádzajúcej zmluve (z 21. septembra 1993) v čase uzavretia spornej kúpnej zmluvy vychádzal z najlepšieho presvedčenia a dôvery na v tom čase objektívne existujúci stav zápisu v príslušnom katastri nehnuteľností, takéto jeho subjektívne presvedčenie neobstojí vo vzťahu k nevyvrátiteľnej právnej domnienke všeobecnej znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov podľa § 2 zákona č. 1/1993 Z. z. tzn. vrátane citovanej, všeobecne záväznej právnej úpravy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a o povahe a záväznosti zápisov o existencii záložného práva v evidencii nehnuteľností. Ak preto (pôvodná) žalobkyňa pri uzatváraní spornej kúpnej zmluvy napriek svojej preukázanej informovanosti (v zmluve z 21. septembra 1993) o existencii záložného práva peňažného ústavu k prevádzaným nehnuteľnostiam vychádzala zo stavu zápisu v katastri nehnuteľností, nebola dobromyseľnou podľa § 11 zákona č. 265/1992 Zb., na podmienenú hodnovernosť takéhoto stavu zápisu sa vzťahovalo ustanovenie § 16 ods. 1 tohto zákona. V konaní teda bolo vyvrátené tvrdenie žalobkyne o tom, že v čase uzavretia spornej kúpnej zmluvy o existencii záložného práva nevedela, a o jej dobromyseľnosti stav zápisu v katastri nehnuteľností ako pohnútku na uzavretie zmluvy, abscentuje tak ňou tvrdená príčinná súvislosť medzi zavineným porušením právnej povinnosti štátneho notárstva a eventuálnym vznikom škody. Rovnako štát nemá ani žiadnu zodpovednosť za neplatnosť kúpnej zmluvy, nielen z dôvodu nespôsobilosti predávajúceho, ale aj z dôvodu rozporu s dobrými mravmi a obchádzania zákona. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zo dňa 14. mája 2008 č. k. 10C/558/1996-276 podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku potvrdil z dôvodu jeho vecnej správnosti. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd aplikoval § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

17. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalobkyňa, prípustnosť ktorého vyvodzovala

z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ Civilného sporového poriadku. Ťažiskovým dôvodom dovolania je porušenie princípu rovnosti zbraní, právnej istoty a nestranného súdu procesnou akceptáciou mimoriadneho dovolania podaného generálnym prokurátorom na žiadosť - podnet štátu, v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 7MCdo/3/2010. Vo svetle aktuálnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplývajúcej z rozhodnutí vo veci DRAFT-OVA a. s. proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 72493/10 rozsudok zo dňa 9. júna 2015), PSMA spol. s.r.o. proti Slovenskej republike (sťažnosť číslo 42533/11 rozsudok z 9. júna 2015) a COPPCAR s.r.o. proti Slovenskej republike (sťažnosť číslo 25132/13 rozsudok z 9. júna 2015) ale i z posledného rozhodnutia Lispučová, Lispuč proti Slovenskej republike je už zmienené mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora v okolnostiach prípadu potrebné vnímať ako ďalšie odvolanie, resp. maskované odvolanie štátu. Poukázala na to, že procesný zástupca štátu v konaní - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky nevyužil právo na podanie mimoriadneho opravného prostriedku a takéto pochybenie na strane účastníka konania nemôže byť napravené prostredníctvom podnetu na podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom. Najvyšší súd svoj odklon od ustálenej judikatúry v rozhodnutí sp. zn. 7MCdo/3/2010 z 20. marca 2012 žiadnym spôsobom nevyvetlil a preto treba označené rozhodnutie považovať za svojvoľné, porušujúce princípy právnej istoty, ústavne nekonformné a vyvolávajú otázky o existencii dostatku nestrannosti. Podľa spoločného Stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2015 k prípustnosti mimoriadneho dovolania v zmysle § 243e až § 243j OSP procesná prípustnosť mimoriadneho dovolania podaného na podnet účastníka je v občianskom súdom konaní podmienená tým, že tento účastník najprv sám neúspešne využil možnosť podať všetky zákonom dovolené riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktoré boli potencionálne spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie. Pokiaľ túto možnosť nevyužil, mimoriadne dovolanie treba odmietnuť. (uverejnené v zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR číslo č. 8/2015 pod č. 94). Zároveň poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 18.3.2015 sp. zn. PL.z. 3/2015. Dovolateľka zastáva názor, že krajský súd procesnou akceptáciou mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora a z neho vyplývajúceho rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20.3.2012 sp. zn. 7MCdo/3/2010 sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ukotvanej stanoviskom občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2015 o prípustnosti mimoriadneho dovolania. Právne závery Najvyššieho súdu k prípustnosti mimoriadneho dovolania sa stali nezmenené aj po nadobudnutí účinnosti zákona č. 160/2015 Z. z. (Civilného sporového poriadku) a preto argumentácia dovolateľky vychádza z pôvodnej judikatúry najvyššieho súdu nezmenenej v čase účinnosti Civilného sporového poriadku. Je toho názoru, že neobstojí argumentácia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v jeho poslednom rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/218/2016 týkajúca sa prejednávanej veci. Argument Najvyššieho súdu, ktorým de facto popiera prípustnosť retroaktivity právneho názoru najvyššieho súdu vysloveného v spoločnom stanovisku občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20.10.2015 prípustnosti mimoriadneho dovolania, nemá oporu tak v relevantných procesných právnych normách ani v rozhodovacej činnosti najvyššej súdnej autority. Najvyšší súd otázku prípustnosti retroaktivity právneho názoru neriešil žiadnym spoločným stanoviskom, ktoré by bolo zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ale rozhodnutím tzv. veľkého senátu. Podľa názoru dovolateľky Najvyšší súd Slovenskej republiky ako hlavný zjednocovateľ judikatúry, kde sa mal v ďalšom konaní k temporálnym účinkom zmeny judikatúry, ktorá vyplýva zo spoločného stanoviska k prípustnosti mimoriadneho dovolania jasne vyjadriť spôsobom, z ktorého bude vyplývať možnosť, resp. nemožnosť aplikácie právneho názoru vyplývajúceho označeného stanoviska aj na mimoriadne dovolanie prokurátora podané pred zverejnením označeného stanoviska. Individuálne posudzovanie temporálnych účinkov predmetnej zmeny judikatúry jednotlivými senátmi najvyššej súdnej autority je v rozpore s princípom legitímneho očakávania strán konania, v ktorých sa procesne postupuje podľa Občianskeho súdneho poriadku, resp. Civilného sporového poriadku. S poukazom na prípustnosť a dôvody dovolania navrhuje, aby dovolací súd podľa § 449 ods. 1 CSP napadnuté rozhodnutie zrušil a podľa § 450 CSP vrátil vec odvolaciemu súdu a zároveň si uplatňuje náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 zákona č.

160/2015 Z. z., ďalej „CSP“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

19. Aj podľa Civilného sporového poriadku (účinného od 1. júla 2016) treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (por. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012).

20. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (por. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

21. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená meritórnym rozhodnutím predstavujúcim res iudicata, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco, namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (por. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

22. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie - riešenie právnej otázky).

23. V danom prípade žalobkyňa prípustnosť dovolania výslovne vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

24. Aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 432 až § 435 CSP.

25. Ustanovenie § 432 ods. 2 CSP uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto

ustanovenia vymedziť. Uvedené ustanovenie je nutné vykladať v súvislosti s § 421 CSP zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

26. Pokiaľ dovolateľ oprel prípustnosť svojho dovolania o ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, k uvedenému dovolací súd poznamenáva, že v dovolaní by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (por. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/203/2016, 2Cdo/54/2018, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017).

27. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

28. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nevymedzí právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli), resp. nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa); v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števcík M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/14/2018, 2Cdo/167/2017, 3Cdo/28/2017, 5Cdo/13/2018, 7Cdo/114/2018, 8Cdo/78/2017). Treba zdôrazniť, že úlohou odvolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu; zákonodarcu túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

29. Žalobkyňa v dovolaní namieta, že odvolací súd procesnou akceptáciou mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora a z neho vyplývajúceho rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. marca 2012, sp. zn. 7MCdo/3/2010 sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu ukotvanej spoločným stanoviskom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2015 o prípustnosti mimoriadneho dovolania (uverejnené v zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR číslo č. 8/2015 pod č. 94) a taktiež uvádza, že Najvyšší súd Slovenskej republiky by sa mal v ďalšom konaní jasne vyjadriť k temporálnym účinkom zmeny judikatúry, t. j. k možnosti resp. nemožnosti aplikácie

právneho názoru vyplývajúceho z označeného stanoviska aj na mimoriadne dovolanie prokurátora podané pred zverejnením označeného stanoviska.

30. V kontexte uvedeného vychádzajúc z obsahu dovolania i keď žalobkyňa dovolanie formálne odôvodňuje nesprávnosťou právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, právnu otázku zásadného významu, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, neformuluje.

31. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku (pozri napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017, 8Cdo/100/2019). Treba zdôrazniť, že povinnosť vymedziť právnu otázku ukladá dovolateľovi zákonodarca.

32. Z obsahu dovolania žalobkyne možno len vyvodiť, že nesúhlasí s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. marca 2012 sp. zn. 7MCdo/3/2010, ktorým bolo akceptované mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, čím došlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ukotvanej spoločným stanoviskom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2015 (publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 94/2015), avšak touto nesprávnosťou nie je možné odôvodniť dovolanie žalobkyne voči rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorého prípustnosť dovolateľka vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Dovolaťka mala vo svojom dovolaní konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, ďalej mala vysvetliť v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a taktiež uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená, čo však v danom prípade v jej podaní absentovalo. Len samotné spochybňovanie správnosti rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. marca 2012 sp. zn. 7MCdo/3/2010, ako i sama polemika s týmto rozhodnutím, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP a § 432 ods. 2 CSP. Absenciu uvedeného považuje Civilný sporový poriadok za dôvod pre odmietnutie dovolania pre neprípustnosť.

33. Nad rámec uvedeného dovolací súd uvádza, že z rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že ako relevantné pre rozhodnutie bolo to, že (pôvodná) žalobkyňa pri uzatváraní spornej kúpnej zmluvy napriek svojej preukázanej informovanosti (v zmluve z 21. septembra 1993) o existencii záložného práva peňažného ústavu k prevádzaným nehnuteľnostiam vychádzala zo stavu zápisu v katastri nehnuteľností, nebola dobromyseľnou podľa § 11 zákona č. 265/1992 Zb., na podmienenú hodnovernosť takéhoto stavu zápisu sa vzťahovalo ustanovenie § 16 ods. 1 tohto zákona. V konaní teda bolo vyvrátené tvrdenie žalobkyne o tom, že v čase uzavretia spornej kúpnej zmluvy o existencii záložného práva nevedela, a o jej dobromyseľnosti stav zápisu v katastri nehnuteľností ako pohnútke na uzavretie zmluvy, absentuje tak ňou tvrdená príčinná súvislosť medzi zavineným porušením právnej povinnosti štátneho notárstva a eventuálnym vznikom škody. Rovnako štát nemá ani žiadnu zodpovednosť za neplatnosť kúpnej zmluvy, nielen z dôvodu nespôsobilosti predávajúceho, ale aj z dôvodu rozporu s dobrými mravmi a obchádzania zákona. Pre samotné rozhodnutie odvolacieho súdu tak nebolo relevantné riešenie právnej otázky prípustnosti mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora, pri riešení ktorej by došlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ukotvanej spoločným stanoviskom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2015 o prípustnosti mimoriadneho dovolania.

34. Čo sa týka vyjadrenia sa najvyššieho súdu k temporálnym účinkom zmeny judikatúry, dovolací súd pripomína, že už v niektorých rozhodnutiach (8MCdo/4/2014, 3Cdo/233/2015, 3Cdo/223/2016, 3Cdo/253/2018) vyjadril právny názor, podľa ktorého nový právny názor sa aplikuje aj do minulosti

(retrospektívne). Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza. Pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu, iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti. Súd, ktorý rozhoduje po zmene (resp. po prijatí „novej“) judikatúry, nemôže vedome aplikovať nesprávny, judikatúrou už prekonaný, prípadne ešte neprijatý právny názor, ktorý sa medzičasom stal súčasťou rozhodovacej praxe. Nový právny názor je vzhľadom na to potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Tým sa prípustné retrospektívne pôsobenie zmeny judikatúry líši od neprípustného retroaktívneho pôsobenia právnych noriem. V danom prípade, ale rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo od riešenia otázky prípustnosti podania mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom, ktorá otázka bola riešená rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. marca 2012 sp. zn. 7MCdo/3/2010.

35. Dovolací súd v tejto súvislosti rovnako ako v rozhodnutí zo dňa 10. decembra 2018, sp. zn. 8Cdo/218/2016 uvádza, že v čase podania mimoriadneho dovolania GP v danej veci (2. decembra 2012) bolo aktuálne a platné zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 36/2008 podľa ktorého podanie mimoriadneho dovolania GP nebolo podmienené využitím riadneho (prípadne mimoriadneho) opravného prostriedku.

36. Žalobkyňa sice v dovolaní formálne uviedla, že prípustnosť dovolania vyplýva z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, ale nevymedzila relevantnú právnu otázku ani neoznačila ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa mal odvolací súd odkloniť.

37. Vychádzajúc z vyššie uvedených teoretických úvah dovolací súd dospel k záveru, že z obsahu dovolania nevyplýva konkrétne, od ktorej „právnej“ otázky sa mal odvolací súd odkloniť od rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, a na základe ktorej založila dovolateľka prípustnosť ňou podaného dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Nie je povinnosťou odvolacieho súdu, aby si právnu otázku, ktorá mala byť riešená odvolacím súdom nesprávne, mal vyvodzovať sám. Naopak jej riadne vymedzenie, t. j. jasné formulovanie, je povinnosťou strany, ktorá je v dovolacom konaní povinne zastúpená advokátom ako kvalifikovaným právnym zástupcom. Jasne formulovaná právna otázka má v prvom rade naznačiť riešenie daného prípadu požadované stranou a v druhom rade potom jej znenie predstavuje všeobecný právny záver aplikovateľný v obdobných prípadoch v budúcnosti.

38. Podľa § 447 písm. f/ CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

39. So zreteľom na uvedené dovolací súd môže len konštatovať, že v prejednávanej veci žalobkyňa v dovolaní spôsobom zodpovedajúcim vyššie uvedeným kritériám (vyplývajúcim z § 432 až § 435 CSP) neuviedla, z čoho vyvodzuje jeho prípustnosť a dovolacie dôvody nevymedzila tak, ako to predpokladajú tieto ustanovenia. Najvyšší súd dospel preto k záveru, že dovolanie žalobkyne namietajúceho nesprávne právne posúdenie veci podľa § 447 písm. f/ CSP je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

40. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

41. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.